

ژان ژاک روسو

اکرم صالح، میکوی

انتشارات عصر ماندگار

سرشناسه: صالحی هیکویی، اکرم، ۱۳۵۷-

عنوان و نام پدیدآور: ژان ژاک روسو / گردآوری و تدوین: اکرم صالحی هیکویی

مشخصات نشر: ساری: عصر ماندگار، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص، قطع رقعی.

شابک: ۷-۱۶-۶۹۲۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: روسو، ژان ژاک، ۱۷۱۲-۱۷۷۸ م. - نقد و تفسیر

موضوع: نویسندگان فرانسوی - قرن ۱۸ م. - سرگذشتنامه.

رده بندی کنگره: PQ ۲۰۰۳/۲ ۱۳۹۲

رده بندی دیویی: ۸۴۸/۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۹۰۷۴۷

mand@nlai.ir

آدرس دفتر مرکزی:

سازندران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

انتهای خیابان شهید بهشتی

کد پستی: ۱۵۷۹۴۸۸۳

تلفن: ۲۲۵۹۵۷۷ - ۱۵۱

ژان ژاک روسو

اکرم صالحی هیکویی

شماره جلد: ۱۰۰۰

ویراستاری: سیمین رحمانی چرانی

صفحه آرائی: مهتاب رحمانی

طراحی جلد: کریم رحمانی

نوبت و سال چاپ: نخستین بار، ۱۳۹۲

قیمت: ۱۱۰/۰۰۰ ریال

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۹
فصل اول: عصر روشنگری.....	۱۱
۱-۱- روشنگری چه دم آغاز شد.....	۱۳
۲-۱- عصر روشنگری به چه امری اطلاق می‌شود.....	۱۴
۳-۱- افکار روشنفکران عصر روشنگری.....	۱۸
فصل دوم: شرح زندگی و شخصیت روسو.....	۲۹
۱-۲- زندگی ژان ژاک روسو.....	۳۱
۲-۲- شخصیت ژان ژاک روسو.....	۴۲
فصل سوم: افکار و اندیشه‌های ژان ژاک روسو.....	۴۳
۱-۳- اندیشه‌های روسو.....	۷
۳-۱-۱- انسان و جامعه مدنی.....	۴۹
۳-۱-۲- حق مالکیت از دیدگاه روسو.....	۵۲

۵۴	۳-۱-۳- قرارداد اجتماعی
۵۸	۳-۱-۳- اراده عام
۶۰	۳-۱-۳-۲- نظریه حاکمیت و نهاد دولت
۶۶	۳-۱-۴- حکومت و انواع آن
۶۹	۳-۱-۴-۱- دموکراسی
۷۶	۳-۱-۴-۲- اریستوکراسی
۷۷	۳-۱-۴-۳- لارشی
۷۹	۳-۱-۴-۴- نظریه راس
۸۲	۳-۱-۶- قانون مون نیس
۸۳	۳-۲- نظریه برخی روش‌بران در مورد روسو
۸۷	فصل چهارم: تبلور افکار روسو در انقلاب فرانسه
۸۹	۴-۱- روسو و تأثیر افکار او بر انقلاب فرانسه
۹۸	نتیجه‌گیری
۱۰۱	فهرست منابع و مآخذ

«...کس از این حکایت بتواند دانست که آنچه بزرگان کرده‌اند و همگان برفته‌اند و از ایشان این نام نیک یادگار مانده‌است و غرض من از نوشتن این افکار آن است تا خوانندگان روزگارهای بعد از من آید و مگر کسی را از این به کار آید.»^۱

تاریخ هر ملت در هر پستی و بلندی گاه در مقطع‌هایی درنگ می‌کند تا نقطه عطفی را بسازد. چنین بود که در سدهٔ سیزدهم نیز برخاست، در درون و بیرون هر فرد، پس روشنی همه جای آن دیاران افروخت. زنگ بیداری در درون خفتگان بیمار به صدا درآمد، خود چراغ را بر آویخت و در آتیش با احساس‌های پرشور و اشتیاق به انسان‌دوستی، آتش نهفته در زیر کسبوتر را رافروخت، خرد روشن، مفهوم راستین خود را یافت، هر انسانی که بیدار شده و به دانشی و تباهی خود پی برده‌بود، استوار بر خود ایستاد تا نقشی هرچند کم یا بیش در «مردمان روشنفکران» و «فلسوفان» در پیش بردن این توسن بادپای زمان داشته‌باشد.

۱. بی‌بهمی، خواجه ابوالفضل محمدبن حسین بی‌بهمی دبیر تصحیح دکتر علی اکبر فیاض به اهتمام محمدجعفر باحقی، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۳، ص ۲۵.

جنبش روشنگری سده هجدهم اروپا یکی از مهم ترین و سرنوشت سازترین رویدادهای فرهنگ جهان است، این جنبش در مبارزه علیه استبداد، جهالت، خرافات و جزمیت، یکسری اصولی، ایده آل ها و اندیشه هایی از قبیل ایمان به خود، آزادی مذهب، اندیشه و بیان، نه بن به آگاهی علمی و تفکر انتقادی تدوین کرد که پایه های جوامع پیشرفته علمی و دموکراتیک هنوز به آن استوار است.

روشنگری در ساده ترین معنای آن عبارت است از: خلق نظام تازه ای از افکار درباره انسان، و جامعه و طبیعت. این مستندان عصر روشنگری، خود را فیلسوف می خواندند. فیلسوفان این عصر معتقد بودند: عقاید انتقادی، توانایی رهایی بخشی خود را ثابت خواهد کرد. آنان بیان می داشتند که خرد و علم بشریت را خوشبخت تر و انسان تر خواهد کرد. ژان ژاک روسو نیز از جمله متفکران این عصر است که در قرن هجدهم با ارائه کتاب معروف «قرارداد اجتماعی» تحول عظیمی را به وجود آورد.

آنچه بیش از همه در افکار این فیلسوف مورد توجه قرار گرفت: حق طبیعی مردم در اندیشه های او است. از زمانی که اندیشه سیاسی مدرن قانون نه به عنوان تکیه بر اراده یک نیروی بیرون، بلکه به عنوان ساختن بشر به حساب آمد، این پرسش مطرح بود که چرا باید آدمی مقید به اطاعت از اراده آدم های دیگر باشد. این مسئله نظر تمام نظریه پردازان را به خود مشغول داشته است که آیا مردم باید خود حکومت کنند یا

قدرت را واگذار نمایند و به طور کلی آیا حاکمیت، حق مردم است؟ حق حاکمیت مردم در زمان انقلاب‌هایی چون انقلاب آمریکا و فرانسه نمود یافت و خود را نشان داد. به نظر بسیاری از صاحب‌نظران شاید اگر این دو انقلاب به وقوع نمی‌پیوست، روسو به مانند امروز مورد توجه نبود.

بعضی بر این عقیده‌اند که این جمله معروف روسو در قرارداد اجتماعی که «انسان‌ها خوب به دنیا می‌آیند؛ لیکن جامعه، آن‌ها را شرور می‌سازد» به منتهی در انقلاب است و نطفه‌ای را به وجود آورد که تمامی آشوب‌های ویرانگر آن‌ها را مجدم و نوزده و بیست از آن زاده شد.

www.ketab.ir